

Institut za avansirane studije GAP

Izveštaj o upravljanju u četiri opštine sa srpskom većinom: Gračanica, Ranilug, Klokot i Parteš

Jul, 2012

“Lična karta opština” je projekat Instituta GAP koji ocenjuje opštinsku upravu dve godine nakon lokalnih izbora od 2009 godine. Ovaj projekat je sproveden u saradnji sa Balkanskom mrežom istraživačkog novinarstva (BIRN) i Centra za obuku i izvora za javno zagovaranje (ATRC). Rezultati istraživanja GAP o opštinskom upravljanju su debatirani sa predsednicia opština u emisijama „Jeta në Kosovë”.

Sadržaj

Sažetak	4
A. Lična karta opštine Gračanica 2012	7
A.1. Uvod	7
A.2. Opštinska administracija	8
A.3. Budžetska performancija opštine Gračanica	8
A.4. Kapitalne investicije	10
A.5. Aktivnosti javnih nabavki 2010-2011	12
A.6. Obrazovanje i zdravstvo	13
A.7. Transparentnost	14
A.8. Ispunjavanje obećanja u toku izborne kampanje u 2009	16
B. Lična karta opštine Ranilug 2012	19
B.1. Uvod	19
B.2. Budžetska performancija opštine Ranilug	19
B.3. Opštinska administracija	22
B.4. Kapitalne investicije	24
B.5. Aktivnosti javnih nabavki 2010-2011	24
B.6. Obrazovanje i zdravstvo	25
B.7. Transparentnost	26
B.8. Ispunjavanje obećanja u toku izborne kampanje u 2009	28
C. Lična karta opštine Klokot 2012	30
C.1. Uvod	30
C.2. Budžetska performancija opštine Klokot	30
C.3. Opštinska administracija opštine Klokot	31
C.4. Kapitalne investicije	33
C.5. Aktivnosti javnih nabavki 2010-2011	34
C.6. Obrazovanje i zdravstvo	41
C.7. Transparentnost	42
C.8. Ispunjavanje obećanja u toku izborne kampanje u 2009	43
D. Lična karta opštine Parteš 2012	39
D.1. Uvod	39
D.2. Budžetska performancija opštine Parteš	39
D.3. Kapitalne investicije	40
D.4. Aktivnosti javnih nabavki 2010-2011	41
D.5. Opštinska administracija opštine Parteš	42
D.6. Obrazovanje i zdravstvo	43

D.7. Transparentnost	50
Izvori	45

Sažetak

Opštine Gračanica, Parteš, Ranilug i Klokot, fomirane su kao institucije na nivou lokalne uprave procesom decentralizacije, koji se zasniva na Sveobuhvatnom dokumentu za rešavanje finalnog statusa Kosova ("Paket Ahtisarija"). Ove opštine su počele funkcionisati januara 2010. Prvi loklani izbori za izbor predsednika opštine i opštinskih odbornika su održani u novembru 2009 u (Gračanici, Ranilugu i Klokotu), dok su u Partešu izbori izbori održani juna 2010 godine. Sada već te četiri opštine su ušle u svojoj trećoj godini funkcionisanja. Ovaj izveštaj Instituta za avansirane studije GAP ocenjuje funksiju ovih novoformiranih opština. Izveštaj ocenjuje stanje lokalne uprave u periodu januar 2010 - jun 2012 godine.

Pregled dostignuća u novim kosovskim opštinama, odnosno Gračanice, Raniluga, Klokota i Parteša, nije ista. Stepen dostignuća, ali način upravljanja bitno se razlikuje između opštine Gračanica i tri ostalih opština. Opštine Ranilug, Klokot i Parteš možemo reći da su na istom nivou razvoja, stepena investicija, načina potrošnje javnog novca, performancije u administraciji, nivoa transparentnosti itd.

Opština Gračanica za manje od dve godine je uspela da poveća opštinski prihod za preko 1 milion € i očekuje se da će vlastiti prihodi zabeležiti rast i u narednim godinama. To se nije desilo sa tri ostale opštine. Ove tri opštine imaju više troškova za telefon, reprezentaciju i goriva, u odnosu na sredstva koja mogu generisati kao vlastite prihode. To se mora izmeniti jer u protivnom tri gorenavedene opštine ostaće za dugo vremena na teretu centralnom budžetu i imaće ozbiljnih poteškoća za njihovo efikasno funkcionisanje.

Vlada Kosova je namenila milion € za razne projekte u ove četiri opštine i GAP je evidentirao slučajeve kada dobijeni i potrošeni novac u projektima nisu imali potrebni efekat. To mora da podstiče centralne institucije da uz davanje novca za projekte povećaju i stpen kontrole i ocene performancije potrošnje javnog novca i način sprovođenja projekta za koje se daje novac.

Opština Gračanica prema procenama Instituta GAP, rezultira da je konsolidovana opština, efikasna i u njenim digasterima ima discipline, odgovornost i polaganje računa. Ova opština je zabeležila vidne rezultate u rešavanju bitnih problema sa kojima se suočavao ovaj lokalitet.

To se ne može reći i za Ranilug, Klokot i Parteš. Opština Parteš, još uvek nije u celini konsolidovana, nedostaju joj mnogi upravni organi i mnogo opštinskih odluka ili pravnih normi na čijoj bi osnovi mogla povećati stepen angažovanja i kao sled i novo rezultata. Jedina oblast gde je opština zabeležila dobre rezultate je pružanje usluga građanima iz mesne kancelarije izvodi iz matične knjige rođenih, venačnih i boravišta).

Slično stanje vlada i u opštinama Klokot i Ranilug. Lokalne vlasti Raniluga, Parteša i Klokota, moraju primeniti stroge mere u odnosu na poštovanje institucionalnih normi. Uglavnom u ovi opštinama nema discipline, odgovornosti i polaganja računa i postoji izuzetno nizak nivo pažnje prema javnom novcu i assetima.

Istovremeno formiranje novih opština u Gračanici, Ranilugu, Klokotu i Partešu nije uspelo da neutralizuje paralelne strukture koje su finansirane i kontrolisane od Vlade Srbije, strukture koje paralelno pružaju administrativne i tehničke usluge građanima u tim lokalitetima. Ceo zdravstveni i prosvetni sistem u ovim opštinama se kontroliše od paralelnih struktura i nije malo slučajeva kada se te iste strukture involviraju i u ostalim oblastima javnog života. Sve to još više zamagljuje stanje u tim lokalitetima. Opštinske vlasti Gračanice, Raniluga, Klokota i Parteša neprekidno su investirali na prosvetne i zdravstvene objekte koji direktno i u celini su pod potpunom kontrolom struktura menadžiranih od Beograda, čak najveći deo lokalnog osoblja koji radi u ovim obrazovnim i zdravstvenim centrima primaju plate od Kosovskih institucija i od institucija Srbije. Ali, plan i program rada u školama i platforma menadžiranja u zdravstvu su izgrađene od paralelnih struktura, a ne od opštinskih institucija Kosova.

Lokalne vlasti u ove četiri opštine uvek su se osetile i nastavljaju se osećati bespomoćnima u odnosu na paralelne strukture i zabrinjavajuća je činjenica da u mnogo slučajeva suočavanja legalnih opštinskih vlasti sa paralelnim strukturama, bilo je povlačenja od legalnih opštinskih vlasti, a ne od paralelnih struktura. To se najbolje opisuje stanjem u opštini Parteš koja je objekat ima u Pasjanu, dok se Partešu nalazi objekat paralelnih struktura. Ista stvar je i u opštini Ranilug koja zbog nemogućnosti upotrebe objekata u Ranilugu, improvizovala je opštinske objekte u Velikom Ropotovu i u Domorovce.

Većina periodičnih izveštaja centralnih institucija ne sadrži podatke o oceni stanja upravljanja u ove četiri opštine. Izuzetak od toga čini Ministarstvo za finansije koje u budžetskim izveštajima obuhvata i podatke u vezi ovih četiri opština sa srpskom većinom.

Postoji evidentan nedostatak uočen na terenu, a posebno u opštinama Ranilug, Parteš i Klokot, a to je nepostojanje opštinske ili javne imovine. Najveći deo zemljišta je u privatnom i jedan deo u društvenom vlasništvu koja se menadžira od KAP-u. Vlada Republike Kosova mora da razmatra mogućnost da preko KPA nađe pogodno rešenje da društvena imovina prelazi na opštinsku imovinu, zemljište koje će poslužiti za javne investicije za obdaništa, škole zdravstvene objekte, domove kulture itd.

Visok stepen potrošnje budžeta u linijama "robe i usluge", posebno u opštinama Ranilug, Parteš i Klokot dolazi i kao rezultata izostanka nadzora i monitorisanja bilo od državnih institucija ili medije i civilnog društva.

Opštine Klokot i Parteš imaju velike nedostatke u izradi finansijskih izveštaja. Njihovi finansijski izveštaji su narativnog oblika, a ne u tabelama za obračun. Kao takvi teško se mogu razumeti ti izveštaji koji imaju jako puno nedostataka.

Opšti nivo transparentnosti u ovim opštinama zaostaje daleko od zahtevanih standarda. Ako se fokusiramo na zvaničnim web stranama ovih institucija uglavnom nećete naći finansijske izveštaje, a posebno izveštaje koji se odnose na troškove. Službene web stranice opština se uglavnom koriste za objavljivanje agenda predsednika opštine.

Institut GAP je evdientirao i ocenio opšte tokove u ovim opštinama u zadnje dve godine. GAP je evdientirao i nabrajao probleme, nedostatke i poteškoće, učinivši povezanost prikaza iz oblasti kapitalnih investicija, način korišćenja i potrošnje javnog novca, funkcionisanje administracije i ekzekutiva, ali isto tako, ocenjena su obećanja svaka posebno, koja su dali predsednici ovih opština i stepen ili toknjihove realizacije.

A. Lična karta opštine Gračanica 2012

A.1. Uvod

Opština Gračanica se nalazi u centralnom delu Kosova i čie je 16 katastarskih zona sa površinom od 131.25 km², sa 19.400 stanovnik, od kojih 16.972 Srba (85.7%), 1.689 Albanaca (3.7%), i 10.6% ostale zajednice (Roma, Aškanlije i Egipćana).¹

Opština Gračanica je novo formirana opštinska jedinica na teritoriji uzete od opštine Prištine, Lipljana i Kosovo Polje. U cilju funkcionalizacije opštinskih organa Gračanice i pružanja usluga građanima, februara 2010 je potpisan Dogovor razumevanja između ove opštine i tri gore navedenih opština, Dogovor koji je precizirao način i dokumentaciju koja se mora preneti od matičnih opština u opštini Gračanica, kao što su: dokumentacija civilnog stanja, poreza na imovinu, urbanizma i katastra, kao i specifikacije u vezi sa građevinskim dozvolama. Opština Priština je 874 značajna dokumenta o imovini i katastru, oko 4 hiljade o civilnom stanju, kao i 74 predmeta koji su se odnosili na građevinske dozvole i oblast građevinarstva uopšte. Opština Lipljan je pružila Gračanici 1.927 imovine ili katastarskih zona. Zone Lipljana koje su sada pod administrovanjem opštine Gračanica su : Dobratin, Gušterica, Livađe, Suvidol, Skulan i Radevo.

Predsednik opštine Gračanica, Bojan Stojanović, član je „Samostalne liberalne stranke“ (SLS), stranka koja je dobila preko 60 % glasova u novembarskim izborima u 2009 godini. Skupština opštine Gračanica ima 19 opštinskih odbornika od kojih su 12 iz političkog subjekta iz kojeg je i predsednik opštine. Drugi subjekat po veličini predstavljen u skupštini opštine Gračanica je “Srpska pokret otpora” sa dva odbornika, Pokret “Vidovdan” sa dva odbornika, dok su sa jednim predstavnikom u skupštini predstavljene Srpska demokratska stranka za Kosovo i Metohiju, Srpska stranka za Kosovo i Metohiju. U skupštini opštine Gračanica je predstavljena i albanska stranka (Lidhja Demokratike e Dardanisë-LDD) sa jednim predstavnikom koji je ujedno i potpredsednik opštine, funkcija koju je dobio na osnovu odredbi Zakona o lokalnoj samoupravi, gde se predviđa da drugi potpredsednik mora biti predstavnik najveće zajednice u toj opštini .²

¹ OSCE. Municipal Profiles (Profili opština). Novembar, 2011. Izvor: <http://www.osce.org/kosovo/88762>

² Zakon o lokalnoj samoupravi na Kosovu , član 61.1.

Opština Gračanica je etnički mešovita, naselja (sela) sa najvećom albanskom većinom su: Kišnica i Sušica. Investicije u ovim lokalitetima su bile višestране i u nijednom slučaju nije primećeno neko isključenje ili diskriminacija na etničkoj osnovi.

A.2. Opštinska administracija

Opštinsku administraciju Gračanice čini ukupno 79 zaposlenih. Tu nisu uključeni zaposleni u sektoru zdravstva i prosvete. Sa ovim sektorima totalni broj zaposlenih u opštini Gračanica je 417. U 2010 godini broj zaposlenih je bio 358 ili 59 zaposlenih manje. Najveći broj zaposlenih je u oblasti primarnog zdravstva, zatim u oblasti prosvete. Od unutrašnjih opštinskih dinkastera se primećuju određeni direktorati koji imaju na raspolaganju veći broj zaposlenih u odnosu na ostale direktorate koji imaju veće prostiranje nadležnosti. Direktorat kulture ima sveukupno 9 zaposlenih, dok Direktorat inspekcije ima ih samo 5.

Tab. br.1: Broj zaposlenih u prosveti, zdravstvu i opštinskoj administraciji Gračanice

Sektor	Broj zaposlenih
Kancelarija predsednika	5
Direktorat administracije	21
Direktorat inspekcije	5
Direktorat finansija	8
Direktorat poljoprivrede	7
Direktorat geodezije	7
Direktorat kulture	9
Sektor / kancelarije / departmani	18
Sektor prosvete / predškolski / osnovni i srednjoškolski	117
Sektor zdravstva	220
Ukupno	417

A.3. Budžetska performancija opštine Gračanica

Opština Gračanice je zabeležila progresivni rast u oblasti vlastitih prihoda. Ova je institucija u toku 2010 godine je uknjižila prihode u iznosu od 335.000 €, dok godinu dana kasnije nivo prihoda je bio iznad 1.1 miliona €. Totalni budžet opštine Gračanica za 2011 je iznosio 4.538.780 €, dok za 2012 budžet ove opštine je u potpunom iznosu. Ovaj nivo budžeta čini Gračanicu opštinu sa najvećim budžetom u odnosu na teritoriju i

broju stanovništva. Iako nova opština Gračanica prema nivou budžeta može se uporediti sa opštinama kao što su: Kosovo Polje, Štimlje, Kačanik, Dečani i Klina, koje imaju približni budžet sa opštinom Gračanica. Ovaj visoki budžet opština Gračanica obezbeđuje zahvaljujući svom položaju i nalazi se u prostoru gde se odvijaju velike ekonomske aktivnosti, a posebno u oblasti građevine.

Rast budžetskih prihoda, ceni se, da je rezultat ozbiljnog i striktnog pristupa kojeg su pokazale vlasti Gračanice u prikupljanju prihoda, velik uticaj i imalo i fleksibilni pristup, jer zvaničnici opštine Gračanica pre izrade opštinskog pravilnika o taksama, kaznama i tarifama analizirali su i konsultirali razne subjekte i biznise određivši prihvatljive norme za sve, odnosno za opštinu, građane i biznis.

Aktuelno su tri oblasti od kojih opština najviše ubira prihode: građevinske dozvole, korišćenje javnih površina, biznisa i ostalih subjekata, kao i porez na imovinu. Ovo zadnje pomenuto čini 45% opštih prihoda.

I u opštini Gračanica se pojavila praksa prenosa sredstava od jedne godine na drugu. Na taj način opština Gračanica od 2010 u 2011 godini je prenela oko 500.000 €. Prenos tih sredstava podrazumeva i prenos prioriteta i projekata sa godine na godinu što sve skupa stvara probleme, jer se povećava broj investicionih projekata i smanjuje se stepen monitorisanja i ocene izvršenih radova od strane lokalnih vlasti.

Budžetska performancija opštine Gračanica, gledano sa aspekta nalaza Kancelarije generalnog revizora (KGR) koji se referiše 2010, i evidentirani su slučajevi prijema robe i plaćanja bez dovoljne kontrole i potrebnih procedura. Na ovaj način KGR je pronašla 8 slučajeva prijema robe od strane opštine Gračanica, a nije potpisan prijem iste, što po revizoru ostavlja prostor za sumnje o količini i obliku primljene robe od strane opštine u budžetskoj liniji za robe i usluge.

Takođe, prema KGR glavni propusti u opštini Gračanica je kod vođenja registra od opštinske Kancelarije za javne nabavke. Opština ne raspolaže planom toka rada Kancelarije za nabavke i ne vodi spisak o izvršenim nabavkama i kao glavni nedostatak je nedostatak dokumentacije o izvršenim nabavkama od strane opštine Gračanica.

Prema revizoru fakturisanje goriva opštine Gračanica vrši se na mesečnoj osnovi, ali fakturama nisu priložene dostavnice o prijemu goriva u cilju određivanja fakturisane i dostavljene količine. Ovo čini nejasnom činjenicu da li su fakturisane količine realno i primljene. Isto tako, revizor nije našao podatke o kretanju zvaničnih vozila opština, jer opština ne vodi takav registar.

Generalni revizor u poslednjem izveštaju (2011) koji se referiše 2011 ocenjuje da vlastiti opštinski prihodi Gračanice nisu poravnani između opštinskih direktorata i sektora

finansija. Isto tako, po ovom izveštaju opština ne raspolaže sa tačnim i potpunim spiskovima dužnika opštini.

Što se tiče troškova reprezentacije i srodnih troškova opštine Gračanice, primećeno je vidno povećanje u određenim kategorijama, upoređujući 2010 i 2011 godinu.

Tab. br. 2: Troškovi za određene kategorije roba i usluga

Troškovi za:	2010	2011
Putovanja u zemlji i inostranstvu	9.220	8.112
Troškovi telefona	12.580	21.489
Troškovi za gorivo	28.660	35.613
Troškovi za marketing	26.190	9.825
Troškovi reprezentacije	21.920	18.623

A.4. Kapitalne investicije

Investicije u infrastrukturi opština Gračanica su raznovrsne i mogu se uočiti u svim delovima grada. Dinamika i kvaliteta izvršenih radova u ovoj lokaciji je vidno povećana i ekonomski je korisnija u odnosu na mnoge opštine Kosova.

Investicije predstavljaju isprepletanost projekata i uopšte u svim slučajevima investicije se vrše uz prethodno detaljno planiranje gde se predviđaju i najmanji elementi finalnog projekta. Primer za to je uređivanje korita reke u gradu, gde osim uređenja korita predviđeno je i adekvatna rasveta za reku i površine za pešake uz reku i isto tako su stvorene zelene površine sa klupama za građane. Lokalne vlasti nisu dozvolile da poslovne ili ugostiteljski lokali se izgrađuju uz reku uz obrazloženje da to kvari imidž grada i da lokali stvaraju buku koja negativno utiče na građane koji se odmaraju na klupama uz reku. Jedine dozvoljene ugostiteljske usluge uz reku su one otvorenog tipa koji su obavezni da imaju laganu i tihu muziku.

Uglavnom gradske i ulice okolnih sela su asfaltirane i uređene, isto tako i u svim gradskim zonama, uključujući i sela izgrađena su obdaništa, kao i rekreativno sportstki centri za mlade.

Opšti tok kapitalnih investicija u opštini Gračanica je bio progresivan, tok koji je primećen i u prvom polugodištu 2012 godine. Započete investicije u 2012 godini u oblasti infrastrukture su izgradnja infrastrukture Sportskog kompleksa u Brnješu, izgradnja kolektora otpadnih voda u selu Radevo, izgradnja puta Laplje selo - Čaglavica, rekonstrukcija puta kod groblja Šušice, uređenje korita reke u Preocima, saniranje kanalizacije u selu Dobratin.

Raspodela kapitalnih investicija koje u opštini Gračanica iznose oko 1. 5 miliona €, uglavnom obuhvata uređivanje putne infrastrukture, ali bilo je i vidnih investicija i u obrazovnom i zdravstvenom sistemu, ali i u izgradnji rekreativnih sportskih centara.

Tab. br. 3: Kapitalne investicije u opštini Gračanica

Glavni projekti realizovani u toku 2010 -2011	Vrednost (€)
Uređivanje korita reke i izgradnja impijanta	48.998
Izgradnja ograde kule Livađe	47.616
Izgradnja ambulante u Dobrotinu	56.916
Uređivanje korita reke u Laplje selo -II faza	49.820
Uređivanje korita reke Žegova u Dobrotinu	43.750
Uređivanje korita reke i izgradnja kolektora Laplje selo -I faza	112.563
Izgradnja škole u Sušici	92.098
Rekonstrukcija i uređivanje parka u centru Gračanice	67.000
Izgradnja zanatskog centra u D. Gušterici	229.444
Izgradnja i mreže kanalizacije fekalija u Kišnici	24.714
Izgradnja mreže vodovoda i atmosferske kanalizacije u centru	36.975
Izgradnja parka u D. Gušterici	18.207
Uređivanje glavnog puta u Gračanici III faza	114.745
Rekonstrukcija terena za košarku i rukomet u Brnjesu	29.206
Izgradnja bolnice u Gračanici - Objekat D dve faze)	310.000
Izgradnja trgovačkog centra u Gračanici	423.743
Izgradnja dva sportska terena u Kišnici	26.452
Izgradnja sportskog kompleksa u Gračanici	23.677
Izgradnja trga Dobratinu	10.350

Stepen realizacije kapitalnih investicija u Gračanici postepeno prelazi sa faze esencijalnih investicija (na puteve, obrazovne i zdravstvene objekte itd) u fazi avansiranih investicija (parkove, rekreativne centre itd). U toku tri godine postojanja ove opštine primećuju se vidna poboljšanja gradskih ulica, parkova, opštinske objekte obrazovanja i zdravstva, proširenja i instaliranja javne rasvete i isto tako skoro u svim opštinski lokalitetima su izgrađeni sportsko rekreacioni tereni.

Opštinske vlasti su zabeležile pozitivne rezultate što se tiče održavanja uređenih površina. Izgrađeni parkovi zajedno sa koritom reke su neprekidno održavani i nema oštećenja velikog stepena u ovim investiranim projektima. Najveća oštećenja su primećena u projektu izgradnje bankina i trotoara gde glavni deo je razvijen ili udaljen od građana i odgovornih poslovnih lokala koji su imali nameru da stvaraju parking za vozila pred svojim lokalima, kućama ili biznisima.

Izvršni organi opštine Gračanica su dozvolili da uz magistralu Priština-Gračanica menja karakter zemljišta sa poljoprivrednog na građevinsko. To pitanje je par puta zaredom postavljeno u skupštini ove opštine kao zabrinutost od strane opštinskih odbornika, ali opštinski izvršni organi nisu promenili pristup.

A.5. Aktivnosti javnih nabavki 2010-2011

Jedinica za javne nabvake u opštini Gračanica, prema organogramu opštinske administracije, funkcioniše u sklopu Direktorijata administracije. Iako je opština sa etničkom srpskom većinom, šef javnih nabavki je Albanac. Za dve godine (2010-2011) opština Gračanica je putem procedura javnih nabavki sklopila 268 ugovora ukupne vrednosti od 8.3 miliona €. Ima slučajeva kada su procedure javne nabavke izvršene od opštine Gračanica, dok je namenjeni novac za projekte bio određen od centralnih institucija Kosova.

Tab. br. 4: Ugovori nabavki u opštini Gračanica 2010-2011

god	Br. ugovora	Vrednost ugovora (€)
2010	115	4.916.274.19
2011	153	3.356.840.42
Total	268	8.273.114.61

Izvor: RKJN izveštaj za 2010 i 2011

Svi ugovori u 2011 godini su dati kompanijama koje su pružile najnižu cenu i nijedan ugovor nije sklopljen na osnovu kriterijuma "najpovoljniji ekonomski tender".

Organ za razmatranje nabavki (ORN) je kaznio opštinu Gračanica sa 6 hiljade € za kršenja u pravilima javne nabavke koje se odnose na tender za „snabdevanje i montiranje kamera za monitorisanje ulica u Gračanici“. Kazna od ORN-a je došla zato što opštinske vlasti Gračanice nisu uzele u obzir preporuke ORN-a za „snabdevanje i montiranje kamera za monitorisanje ulica u Gračanici“. Ovo ponašanje čelnika opštine Gračanica nije u skladu sa načelima dobrog upravljanja, jer nadležni i odgovorno organ za procenu regularnosti procedura tendera je ORN i prema tome svaku odluku koju donosi ova institucija mora se manifestirati potpunim sprovođenjem od ostalih institucija, u ovom slučaju to se nije desilo sa opštinom Gračanica koja je i nakon što je ORN zahtevao anuliranje i ponavljanje tendera za snabdevanje i montiranje kamera za monitorisanje ulica u Gračanici, opština je potpuno ignorisala odluku ORN-a i potpuno je sprovela svoju inicijativu tenderisanja.

Opština Gračanica je marta 2012 oslobodila opštinski prostor (opštinski objekat) za dislociranje radio Gračanice. To je učinjeno bez ugovora o korišćenju i bez adekvatne

nadoknade u vezi izdavanja javnih prostora na korišćenje. Opštinski odbornik Gračanice, Agim Krasniqi, je na sednici skupštine opštine (marta 2012) tražio je objašnjenja od ekzekutiva u vezi toga. Ovaj korak opštine se preduzima u vremenu kada je još uvek opština smeštena u privatnom objektu pod zakupom za koji mesečno plaća 3.300 €.

Opština Gračanica je dana 16.09.2011 potpisala ugovor sa kompanijom "Tekno-ing Consulting" za izgradnju objektu za potrebe Radio Gračanice. Ugovor je imao investicionu vrednost u iznosu od 143.666,15 €. Izgradnja ovog objekta je obavljena kako bi se radio pretvorio u loklanu televiziju za Gračanicu. Opštine nemaju u svom vlasništvu lokalne elektronske medije. Prema tome, takva velika investicija SO Gračanica za loklani privatni mediji je apsurd koji ne bi smeo da se desi.

Opština Gračanica, za snabdevanje medicinskih centara elemntarnom medicinskom opremom svake godine troši oko 60.000 €. Poslednji tender za taj cilj je od 06.12.2011 kojeg je dobila prištinska firma "Eramed" u iznosu od 56.990 €. Zdravstveni sistem u Gračanici nije pod autoritetom opštinskih vlasti, već se direktno kontroliše i menadžira od paralelnih struktura koje se finansiraju od vlade Srbije. Ista firma, "Eramed" je 22.11.2011 dobila drugi tender za snabdevanje medicinskih centara potrošnim materijalom u iznosu ugovora od 45.998 €.

U totalu opština Gračanica je izdvojila 428.432 € za servisiranje vozila, putem tri različita tendera (2011). Za servisiranje vozila „Škoda“, opština Gračanica je dala tender u iznosu od 6.938 €. Ugovor je dana 04.10.2011 sklopljen sa kompanijom "Bosch" iz Kosova Polja. Međutim, za servisiranje i održavanje ostalih vozila opština Gračanica je preko procedure javnih nabavki sklopila ugovor u vrednosti od 242.091 €. Ugovor je potpisan dana 23.09.2011 sa kompanijom "Cile Auto" sa sedištem u Lapljem selu. Takođe, za servisiranje vozila tipa Hondai i Shkoda, opština Gračanica je u 2011 godini sklopila ugovor sa kompanijom "Hondai" u iznosu od 179.403 €. Ugovor je sklopljen dana 19.07.2011.

A.6. Obrazovanje i zdravstvo

Zdravstveni i obrazovni sistem u Gračanici funkcioniše odvojeno od zvaničnih opštinskih vlasti Gračanice. Odgovorni ovih centara ne odgovaraju opštini, već paralelnim strukturama koje se finansiraju direktno od vlade Srbije. Ogromna većina osoblja u ovim centrima plate primaju od opštine Gračanica i istovremeno platu dobijaju iz Beograda. Napori opštine Gračanica za priključivanje ovih centara kosovskom sistemu, nisu bili rigorozni uz obrazloženje da je to političko pitanje koje se ne može rešiti od strane loklanih vlasti. U nijednom izveštaju centralnog nivoa (MONT-a i MZ) ne mogu se naći cifre o broju zaposlenih u zdravstvenom i obrazovnom

sistemu u Gračanici, uz obrazloženje da te institucije ne izveštavaju od kosovskih institucija.

I uz to, opština Gračanica je neprekidno investirala u ovim centrima gde je čak predvidela i budžet za liniju roba i usluga. Kao posledica, SO Gračanica troši sredstva za struju, vodu otpad i ostalim operativnim troškovima za medicinske centre i obrazovne objekte u Gračanici, iako nisu pod njenim autoritetom.

Vlada Kosova zajedno sa opštinom Gračanica su počele izgradnju bolnice na mestu zvanom Badovc u vrednosti od oko 2 miliona €. Loklane vlasti Gračanice su se izrazili optimistima da će otvaranje ove bolnice neutralizirati paralelene strukture zdravstva i istovremeno su obećali da će nova bolnica raditi po domaćim zakonskim odredbama.

Prema izveštaju OEBS-a objavljenog novembra 2009 godine, obrazovni sistem Gračanice čine 4 dečija obdaništa, ili predškolske institucije sa ukupno 850 dece, potom su 8 osnovnih škola sa ukupno 2.237 učenika i 204 nastavnika, kao i 8 srednjih škola sa 1549 učenika i 310 nastavnika.³ Jedina škola u Gračanici koja radi prema planovima i programima MONT-a je u selu Kišnica koje je uglavnom naseljeno Albancima.

A.7. Transparentnost

Opštinu Gračanica pokrivaju dve radio lokalne radio stanice (Radio Gračanica i Radio Kim) koje prezentuju opšte tokove opštine. Prema njima, saradnja je na povoljnom nivou i nema slučajeva kada su se opštinski zvaničnici ustručavali ili odbijali iznošenje svojih mišljenja putem ovih lokalnih radio stanica. Web stranica opštine Gračanica ne sadrži potrebne informacije i materijale oko aktivnosti i performancije opštine. Na web stranici se ne objavljuju izveštaji o potrošnji javnog novca. U sklopu opštine funkcioniše i Kancelarija za informisanje i u dosadašnjim godišnjim izveštajima nije napisana nijedna rečenica o ovoj Kancelariji da bi se prikazao nivo rada, način obuhvaćenja u predstavljanju opštinskih aktivnosti i ostalih opštih aspekata.

Isto tako, sve ostale informacije na web stranici su date samo na srpskom jeziku, ali ne i na ostalim jezicima. Opština Gračanica ne koristi zvaničnu web stranicu koja se menadžira od ministarstva za administriranje loklanih vlasti (<http://kk.rks.gov.net/gracanice/>), već je otvorila i drugu web stranicu www.opstina-gracanica.com.

Otvaranje novih web stranica od strane opština MALV smatra se nepoštovanje Administrativnog uputstva 2008/ 09, prema kojem svaka zvanična web stranica kosovskih institucija mora da sadrži najmanje tri osnovna elementa i to: Ustav Kosova,

³<http://www.osce.org/kosovo/88762>

zvanični naziv Kosova, Stemu Kosova, uključujući zastavu Kosova i himnu. Otvorena web stranica od opštine Gračanica ne sadrži te elemente⁴.

Tab. br.5: Ocena sadržaja web str. opštine Gračanica <http://www.opstina-gracanica.com/>

Dokumenta	2010				2011				2012
	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I
Izveštaj rada Predsednika	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Financijski izveštaj opštine	x	x	x	√	x	x	√	√	√
Izveštaj Direktorata administracije	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Izveštaj Direktorata obrazovanja	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Izveštaj Direktorata za zdravstvo i soc. staranje	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Izveštaj Direktorata inspekcije	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Izveštaj Direktorata za financije, privredu i razvoj	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Urbanizam, katastar i životna sredina	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Javne službe	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Poljoprivreda, šumarstvo i razvoj sela	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Izveštaji i informisanje Kancelarije javnih nabavki	Nema nikakvih publikacija te prirode pa čak i nema predviđenog prostora za objavljivanje takvih izveštaja.								
Izveštaji jedinice za unutrašnju reviziju	√								
Zapisnici Skupštine Opštine	√				√				√
Opštinski pravilnici (OP)	Tri OP su objavljena i to: Pravilnik o taksama, tarifama i kaznama; Pravilnik poreza na imovinu i Pravilnik o uslugama u oblasti katastra.								
Odluke Skupštine Opštine	√				√				√
Poslovnik Skupštine Opštine	x								
Zapisnici opštinske komisije za politiku i financije	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Opštinski planovi i strategije	Objavljeni su: Plan rad SO za 2012. god. kao i prikazani su svi realizovani projekti u toku 2010 -2011 sa planiranjima za 2012.								

X = nema izveštaja.

√= objavljeni izveštaj na web str.

⁴ Lumnie Demi-rukovodioc kancelarije za informisanje u MALV

A.8. Ispunjavanje obećanja u toku izborne kampanje 2009

U toku izborne kampanje 2009, kandidat za predsednika opštine, sada predsednik opštine g-din Bojan Stojanović svome elektoratu se predstavio sa programom upravljanja za četvorigodišnji period 2010-2013 kojem su opisani konkretni koraci predsednika opštine ako bude izabran za predsednika. Na osnovu tog programa, i nakon monitorisanja svih datih obećanja u izbornoj kampanji institut GAP i BIRN, u 2010 su poslali otvoreno pismo predsedniku opštine kojim su još jednom podsetili predsednika opštine o datim obećanjima, istovremeno zahtevajući njihovu realizaciju. Nakon dobijanja pisma od GAP-a predsednik opštine g-din Bojan Stojanović je odgovarao pismeno-poštom gde izražava svoju zahvalnost uz obavezivanje da će svoja obećanja potpuno

realizovati on i njegovi podčinjeni. Opština Gračanica je jedina opština na Kosovu koja je odgovorila na pismo GAP-a i BIRN-a, uz obećanje da će se založiti da u četvorigodišnjem mandatu ispunjavaju data obećanja.

Donja tabela meri postignut progres u realizaciji obećanja od 2009. U ovoj tabeli su obuhvaćena 11 obećanja. Na osnovu istraživanja GAP-a proizilazi da nakon dve godine vođenja opštine Gračanica ili pola mandata, 4 obećanja za 4 značajne oblasti za grad su ispunjena, za 5 drugih nije bilo konkretnih inicijativa za njihovu realizaciju, dok za 3 je bilo inicijativa i evidentnih rezultata, ali se još uvek ne mogu smatrati realizovanim.

Tab. br.6: Obećanja u 2009 od Bojana Stojanovića i njihova realizacija u toku 2010-2011

Obećanja	Realizovanost
Investicije na puteve, parkinge, škole i vrtiće.	Uglavnom je bilo investicija u tim oblastima. Uređen je i proširen put od gradske ambulante do sela Dobratin. Glavna gradska ulica je uređena u četiri odvojene faze. Uređeno je korito reke u naselju Prepoc. Isto tako je uređeno korito reke u selu Dobratin i Žergovo, kao i u Lapljem selu. Parkovi su uređeni u centru uz reku koja prolazi kroz grad, ali je izvršena i rekonstrukcija i uređenje parka u selu Dobratin. Izgrađen je put za selo Ugljare. Uređen je put za selo Šušica sa potpornim zidom. Izgrađene su tri osnovne škole i skoro u svim selima Gračanice je izgrađeno po jedno dečije

	obdanište.
Ekonomski razvoj	Nije bilo nekog projekta ili opštinskog plana koji je realizovan u cilju ekonomskog razvoja. Opštinski zvaničnici se pozivaju na to da uređivanje infrastrukture, mreže škola i ostalih institucija utiče i olakšava ekonomski razvoj ove zone.
Izrada plana fizibiliteta u cilju zapošljavanja mladih	Nije bilo takvog plana.
Formiranje ekonomskog saveta, koji će saradivati sa kosovskim firmama i šire kako bi pronašli najbolji način za ekonomske investicije i generisanje radnih mesta.	Nije formiran ekonomski savet.
Smanjivanje broja krađa	Opština ne raspolaže sa podacima i brojevima krađa koje su se desile na njihovoj teritoriji. Opština Gračanica do maja 2012 nije formirala opštinski savet za bezbednost. U prvoj nedelji meseca je održana sednica inaugurisanja. Učesnici ovog saveta su i zvaničnici policije koji su obavezni da opštini mesečno dostavljaju podatke u vezi bezbednosti i eventualnim incidentima.

Izgradnja bolnice vredne milion €	Izgradnja ove bolnice je počela u drugoj polovini 2011 godini. Radovi još uvek nisu okončani. Na početku je opština odvojila 350 hiljada € za taj cilj, dok je vlada Kosova u ovoj godini odvojila još 200 hiljade €. Bolnica se gradi blizu akumulacionog jezera Badovac.
Izgradnja poljoprivrednog skladišta	Nije učinjeno.
Renoviranje starih i izgradnja novih sportskih centara	Uglavnom se radilo u ovoj oblasti i rezultati su podržavajući. Opština je uspela da i u nekoliko sela izgradi centre takozvane sportsko rekreativne. Jedan od njih se nalazi u selu Sušica. Izgradnja u ovoj oblasti je izvršena zahvaljujući donacijama Vlade Kosova , ali i stranih donatora.
Izgradnja lovačkog doma u Lapljem selu	Nije učinjeno.
Rešavanje problema struje, podizanjem svesti / ohrabrujući stanovništvo da plaća struju.	Prema zvaničnicima KEK-a, opština Gračanica plaća 98% potrošenje električne energije, što utiče na stabilno snabdevanje. KEK je zamrznuo dugove iz prošlosti stanovnicima građane od 1999 -2010, zahtevajući plaćanje dugova samo od početka 2010 godine, i to se uzima kao indikacija koja je obeležila rast plaćanja od strane stanovnika Gračanice u odnosu na KEK.

B. Lična karta opštine Ranilug 2012

B.1. Uvod

Opština Ranilug je uglavnom naseljena pripadnicima srpske zajednice. Ova opština je formirana na teritoriji opštine Kamenica. Ranilug je preuzeo 15% teritorije opštine Kamenica. Ranilug se geografski nalazi u istočnom delu Kosova, sa površinom od 74.28 km kvadratnih, u kojoj živi oko 5.200 stanovnika. Opština Ranilug se na severu graniči sa opštinom Kamenica, na zapadu sa Novim Brdom, a sa Gnjilanom na jugo-istoku. Ranilug čine 13 kadastarskih zona.

Predsednik opštine Ranilug je Gradimir Mikić iz stranke "Građanska inicijativa za opštinu Ranilug", koja je u novembraskim izborima 2009 dobila 11 mesta u skupštini opštine, sledi je "Stranka Srba Kosova i Metohije" koja je dobila 4 mesta. Skupština opština Ranilug ima 15 odbornika. Broj opštinskih direktorata je 6. Gradimir Mikić, pre nego što je izabran za predsednika Ranilug, za dve godine (2007-2009) bio je potpredsednik opštine Ranilug.

Opština Ranilug je dobila ime po najvećem selu naseljenom Srbima, ali opštinska administracija ove nove opštine nije u Ranilugu, već u selu Domaroc i Ropotovo. Opština Ranilug nije mogla biti smeštena u samom Ranilugu zbog suprostavljenja Srba i paralelnih struktura koje finansira i diriguje vlada Srbije.

B.2. Budžetska performancija opštine Ranilug

Najveći deo teritorije opštine Ranilug čini poljoprivredno zemljište. U ovoj opštini postoji veoma malo biznisa, oko 110 njih, uglavnom prodavaonice ili minimarketeti. Zato ubiranje taksi od biznisa je veoma malo. U 2011 godini prihodi od taksi biznisa su bili u iznosu od 1.390 €.

Od vlastitih prihoda izgleda da prihodi od izricanih kazni inspekcije su veoma visoki u odnosu na ostale prihode. U 2011 prihodi od inspekcioničkih kazni su bili 4.275 €, što znači da je bilo angažovanje opštinskog inspektorata. Prihodi od inspekcioničkih kazni su mnogo veći u odnosu na prihode ostalih opština (uzimajući u obzir veličinu opštine i ekonomsku aktivnost koja se obavlja). I u prvom tromesečju 2012 godine je nastavljen ovaj trend inspekcioničkih kazni gde u periodu januar-mart 2012 je izricano kazni u iznosu od 1.110 €.

Vlastiti prihodi Raniluga su veoma ohrabrujući, imajući u obzir siromašne ekonomske aktivnosti u ovoj opštini. Vlastiti prihodi u 2011 godini iznosili su 78 hiljade €, vidno više od 2010 (44 hiljada €). Vlastiti prihodi za prvotromesčje 2012 su veći za 3.7 % u odnosu na isti period prethodne godine. To pokazuje da se vlastiti prihodi Raniluga za 2012 očekuje da budu veći od onih u 2011 godini. Što se tiče vlastitih prihoda, Ranilug je pokazao vidnu performanciju, bolju od ostalih novih opština sa sličnim specifikama i veličinom, kao što su Parteš, Klokot, Mamuša i Junik.

Jedan budžetski prihod, koji se ne primećuje kod ostalih opština je taksa za obavljanje kontrolu u poštovanju regulativnog plana, u ovoj opštini u 2011 godini od ove takse je uknjižen prihod u iznosu od 3 406 €. U prvom tromesčju 2012 prihodi od te takse su 727 €.

Ali, i uz dobru performanciju ubiranja vlastitih prihoda, opština Ranilug nema istu disciplinu u potrošnji javnog novca. U 2010 godini samo za zvanične ručkove je potrošeno 6.660,5 €. Ovaj iznos je jednak iznosu prikupljenih vlastitih prihoda od ovih opštinskih aktivnosti:

Tab. br.7: Neki od troškova u kategoriji robe i usluge

Opis	Iznos u € za 2010.g.
Taksa od registracije vozila	90.00
Taksa od registracije biznisa	350.00
Taksa od građevinskih dozvola	863.40
Taksa za predestinaciju zemljišta	80.00
Taksa of izvoda rođenih	763.00
Taksa za većanja	11.00
Taksa za overu dokumenata	3.246.00
Inspekcijske kazne	160.00
Zakupnina javnih objekata	165.00
Od urbanističkih verifikacija.	961.00
Ukupno	6.689

Ali, iz Finansijskog izveštaja opštine Ranilug, za 2011 godinu proizilazi da za zvanične ručkove je potrošeno 1935 € što znači da su opštinski troškovi u 2012 godinu za tu kategoriju bili enormni.

Druga kategorija gde se primećuju veliki troškovi su troškovi za dnevnicu putovanja van zemlje. U 2010 godini troškovi putovanja van zemlje su iznosila 1.455 €, dok troškovi za dnevnicu tih putovanja su iznosili 8.811 €. Što znači da su dnevnicu bile osmostruko više od samih putovanja. Isti trend je nastavljen i u 2011 godini gde troškovi putovanja van zemlje iznose 1372 €, a dnevnicu za ista putovanja iznose 8.448

€. Najveći deo ovih dnevnica je dobila Kancelarija predsednika ili 5.411 € u 2010 i 6.618 € za 2011.

Troškovi goriva za vozila su veliki, kada se zna da je mali broj vozila i veličina teritorije opštine od 77.6 km/2. U 2011 troškovi za gorivo iznose 13.132 €. I za održavanje vozila je mnogo potrošeno, samo u 2011 godini je potrošeno 7.019 €.

I troškovi mobilne i fiksne teritorije su veliki u iznosu od 9.456 € (6.330 za mobilnu telefoniju i 3.126 za fiksnu telefoniju).

Podatak koji nije evidentiran u finansijskim izveštajima opštine za 2010 i 2011 je nabavka dekorativnog drveća za novogodišnje praznike. Decembra 2011 opština Ranilug je dala tender Gjnianskom preduzeću NPN "S6G CONSTRUCTION" za snabdevanje opštine dekorativnim drvećem za novogodišnje praznike. To dekorativno drveće je opštini koštalo 9.840 €! Nema podataka o nabavljenoj količini dekorativnog drveća koje je kupila opština i gde ih je postavila. Isto tako decembra 2011 drugi tenderom je potrošeno 4.966 € za snabdevanje dekorativnim materijalom za novu godinu.

Ukupni budžet Raniluga za 2011 je 1.505.264,73 €, od kojih 785.416 € namenjene su za plate, 227.021 € za robe i usluge, 25.000 za komunalije, 15.866 za subvencije i 451.931 za kapitalne investicije.

Tab. br.8: Neki od troškova u kategorji robe i usluge - 2011

Opis potrošnje budžeta po sektorima u 2011. god.	Iznos €
Kancelarija Predsednika - (kapitalne investicije)	529.710.82
Administracija i personal	184.103.66
Skupština opštine	53.620.35
Direktorat za budžet i financije	42.550.89
Administracija poreza na imovinu	1.989.35
Direktorat za javne službe	21.378.15
Kancelarija za zajednice	2.477.30
Direktorat za poljoprivredu	12.312.84
Direktorat za urbanizam i kasastar	44.582.77
Administracija za zdravstvo	27.174.75
Primarno zdravstvo	152.330.94
Socijalne službe	11.553.30
Predškolsko obrazovanje	47.729.29
Osnovno obrazovanje & Direktorat	204.605.41
Srednje obrazovanje	69.501.04

Opština Ranilug je u 2011 godini imala suficit u iznosu od 59.190,10 €, novac koji je vraćen centralnom budžetu. Ovaj suficit je rezultirao u liniji za plate, liniji za robe i usluge i iznos od 3.000 € suficita je proizišao i iz linije kapitalnih investicija.

Kod kategorije roba i usluga primećuje se rast troškova u 2011 godini u odnosu na 2010. Tako da u 2011 u takozvanoj liniji "ostali ugovoreni troškovi" potrošeno je 69.843 €, dok u prethodnoj godini (2010) je u istoj liniji potrošeno 10.869 €. U liniji "nabavka drva za ogrev" u 2011 je potrošeno 9.994 €, godinu dana ranije za istu liniju je potrošeno 1.620 €. Za održavanje vozila u 2011 je potrošeno 7.019 €, dok u 2010 za istu liniju je potrošeno 1.551 €. Takođe, primećuje se enormno povećanje potrošnje električne energije, tako da je u toku 2011 opština KEK-u platila fakture u iznosu od 20.695 €, a godinu dana ranije troškovi struje su iznosili 13.389 €.

Generalni revizor u svom izveštaju o performanciji regularnosti opštine Ranilug za 2010 godinu je pronašao sledeće neregularnosti:

- a. Ugovor "Snabdevanje minibusom i kombijem za potrebe opštine" u iznosu od 98,850 € revizor je primetio da je ugovor dat neodgovornom operatoru. Nedostaje dokaz o izvršenju obaveze prema KEK-u i ovlašćenja od proizvođača.
- b. Opština nije pripremila finalni plan javnih nabavki.
- c. Odobreni broj radnika je 180, dok njihov broj na kraju godine je bio 209, što znači 29 radnika više u odnosu na dozvoljeno.
- d. Ne postoji potpuni registar opštinske imovine.

Opština Ranilug još uvek nije uspela da osniva i funkcionalizuje Jedinicu unutrašnje revizije. U Zakonu o lokalnoj samoupravi br. 03/L-040 eksplicitno se nalaže da opštine imaju zakonsku obavezu za obavljanje unutrašnje revizije, najmanje jednom godišnje.

B.3. Administracija opštine Ranilug

Opština Ranilug ima 53 zaposlena radnika. Ovaj broj zaposlenih je veći od odobrenog broja. Prema MALV⁵ Opština Ranilug može imati 50 radnika zaposlenih u opštinskoj administraciji, dok u ovoj opštini je zaposleno 53 radnika. Celokupni broj zaposlenih od 189 lica (administracija, prosveta i zdravstvo) je veći od odobrenog osoblja od Ministarstva finansija budžetom Kosova. U 2010 u ovoj opštini je bilo zaposleno 209, ili 29 više od odobrenog broja. Isto tako GAP je evidentirao da deo osoblja u ovoj opštini nisu stanovnici opštine Ranilug.

⁵ Ministarstvo administrovanja lokalnih vlasti. Izveštaj monitorisanja opština Kosova za 2001 od 23 januara 2012.

Tab. br.9: Zaposleni u prosveti, zdravstvu, lokalnu administraciju u Ranilugu

Sektori	Broj zaposlenih
Kancelarija predsednika	7
Direktorat administracije	18
Direktorat finansija	9
Direktorat poljoprivrede	4
Direktorat geodezije	6
Sektor prosvete	100
Sektor zdravstva	36
Direktorat za javne službe	7
Kancelarija za zajednice	2
Ukupno	189

Osim velikog broja zaposlenih drugo kršenje u ovoj opštini je i način primanja osoblja i njihovi dosjei Generalni revizor, od 18 dosjea koje je uzeo kao uzorak za testiranje, nijedan od njih nije bio ispravan. Nije bilo dokaza o kvalifikacijama osoblja i izostao je opis njihovih radnih zadataka. Prema KGR nepostojanje diploma povećava opasnost za zapošljavanje bez kriterijuma, dok izostanak opisa radnih mesta onemogućava primljenom osoblju da obavlja svoje administrativne poslove.

Na osnovu školskih kvalifikacija, prema Izveštaju departmana za administraciju civilne službe u MAVL), ispada da nijedan zaposleni osoblja opštine nema završen fakultet, dok su 23 sa visokom školom. I broj zaposlenih žena je mali, ili samo 13 žena sa 40 muškaraca. Ali u izvršnim organima opštine žene su bolje predstavljene i od 6 opštinskih direktorata, 2 od njih vode žene.

Potpredsednik opštine Ranilug, Lulzim Canaj, je iz sela Koretin, opština Kamenica. Isti je u prethodnom mandatu bio direktor javnih službi u opštini Kamenica iz redova AKR-a. Potpredsednik opštine trebao bi biti iz redova albanske zajednice koji žive u opštini Ranilug, a ne iz druge opštine. Isto tako, direktor Direktorata za finansije, privredu i razvoj je Xhavit Krasniqi iz sela Dajkoc, opština Kamenica. Isti je bio direktor Direktorata za privredu u prethodnom mandatu u opštini Kamenica, iz redova je PDK-a.

B.4. Kapitalne investicije

Kapitalne investicije opštine Ranilug, u dve prethodne godine (2010-2011) ne dostižu iznos od 1 miliona €. U toku 2010 godine kapitalne investicije uglavnom su bile prostirane na poboljšanju, proširenju i asfaltiranju puteva. Dok je u 2011 godini 90 % kapitalnih investicija bilo fokusirano u pružanju mreže vodovoda i kanalizacije. U donjoj tabeli su prikazani glavni projekti realizovani u toku dve zadnje godine na teritoriji opštine Ranilug.

Tab. br.10: Realizovani kapitalni projekti u opštini Ranilug 2010-2011

Realizovani projekti	Iznos (€)
Asfaltiranje puteva u Korminjane i sportski teren u s. Domoroce	13.273
Izgradnja vodovoda u Rajanovcu	83.525
Rekonstruisanje potoka u Ranilugu	9.918
Uređivanje javnih wc-a u s. Domoroce	4.990
Povezivanje šahti sa rezervoarom u Ranilugu	14.946
Uređivanje parka u Ranilugu	21.232
Izgradnja i uređivanje puteve u Ropotovu i izgradnja kanalizacije u Domoroce	138.840
Izgradnja stambenog objekta u Ranilugu	478.350
Izgradnja mostovaa u s. V. Ropotovu i u G. Korminjanu	112.000
Renoviranje tri doma kulture	149.799
Izgradnja parkinga za školu, ambulantu i dom kulture u V. Ropotovu	7.479

B.5. Aktivnosti javnih nabavki 2010-2011

U zadnje dve godine (2010- 2011) opština Ranilug je procedurama nabavki sklopila 66 ugovora u vrednosti od 1.7 miliona €. Postoji nekoliko slučajeva kada su procedure nabavke izvršene od strane opštine Ranilug, a sredstva namenjena tim projektima su bila odvojena od centralnih institucija Kosova, to je bila posebna karakteristika iz 2010 godine.

Tab. br. 11: Ugovori javnih nabavki opštine Ranilug
2010-2011

Godina	Br. ugovora	Vrednost ugovora u (€)
2010	27	1.410.719.41
2011	39	345.166.26
Ukupno	66	1.755.885.67

Izvori: RKJN Izveštaj za 2010 i 2011

Opština Ranilug još uvek nije uspela da se stabilizuje sa osobljem i procedurama Jedinice za javne nabavke. Na početku menadžer ove značajne Jedinice je bio Enlirat Kallaba. Nakon toga, ovom Kancelarijom je rukovodio Hasan Keqmezi, koji je bio menadžer nabavki u opštini Kamenica mnogo godina, ali odlukom predsednika skupštine Kamenica udaljen je sa tog položaja. G-din Keqmezi se žalio ONK-u, ali u međuvremenu je radio u Ranilugu u Kancelariji za nabavke. Obzirom da je ONK konstatovalo da je isti bezpravno udaljen sa funkcije menadžera nabavki u Kamenici, on je vraćen da radi u Kamenici, ali ne u svom prethodnom radnom mestu, već kao pravni zvaničnik u Direktoratu kulture. U ovo periodu vršioc dužnosti menadžera Kancelarije za javne nabavke je Gradimir Đorđević. Krajem aprila 2012, Opština e Ranilug objavila konkurs za menadžera Kancelarije za javne nabavke. Iako je konkurs još uvek otvoren svi se veoma sigurno izražavaju da se na tom položaju treba vratiti Hasan Keqmezi, koji nije zadovoljan njegovim sistemovanjem u Direktoratu kulture opštine Kamenica (iako je njegov slučaj pri Opštinskom sudu u Kamenici u vezi vraćanja na svoje radno mesto menadžera Jedinice nabavki u Kamenici). Hasan Keqmezi je kritikovan za svoj rad kao menadžer nabavki u izveštajima Generalnog revizora. Hasan Keqmezi je radio i kao menadžer Kancelarije za javne nabavke u opštini Klokot. Svi odgovorni za javne nabavke u opštini Ranilug su bili i još uvek su iz opštine Kamenica (Enlirat Kallaba - Kamenica, Hasan Keqmezi - Koretin, Gradimir Đorđević - Berivojce).

B.6. Obrazovanje i zdravstvo

Zdravstveni i obrazovni sistem u opštini Ranilug funkcioniše slično kao u opštini Gračanica. Nadležni ovih centara ne polažu račune opštini, već paralelnim strukturama koje se menadžiraju i finansiraju direktno od Vlade Srbije. Ogromnoi deo osoblja u ovim centrima primaju platu i iz opštine Ranilug i iz vlade Srbije. U nijednom centralnom izveštaju MONT-a i MZ-a ne može se naći podaci o broju zaposlenih u obrazovnom i zdravstvenom sistemu u Ranilugu, uz obrazloženje da isti ne izveštavaju kosovskim institucijama.

I uz to, Opština e Ranilug je neprekidno investirala u tim centrima, pa čak je predvidela budžet i za liniju robe i usluga za ove centre. Na osnovu toga opština Ranilug troši

sredstva za struju, vodu i ostale operativne troškove za medicinske centre i obrazovne objekte, iako nisu pod njihovim autoritetom.

Zdravstveni sistem obuhvata Glavni centar porodične medicine (GCPM) i 5 punktova ili zdravstvenih ambulanti gde radi 33 lica, od kojih samo dva lekara specijalista .⁶

Dok obrazovni sistem obuhvata 2 osnovne škole sa 563 učenika i 87 nastavnika, 2 srednje škole sa 355 učenika i 48 nastavnika i 35 tehnočkog osoblja, kao i dečije obdanište sa oko 100 dece i 11 vaspitačica.⁷

B.7. Transparentnost

Vlasti opštine Ranilug nisu uzele nikada kao prioritet pitanje opštinske transparentnosti. U organogramu ove institucije nigde se ne može naći Kancelarija za informisanje, lice ili određeni departman koji je odgovoran za obavljanje te funkcije. Osim toga, informacije koje se objavljuju na zvaničnoj web stranici opštine uglavnom se odnose na aktivnostima Kancelarije predsednika i njegovu dnevnu agendu. Tako da se nigde ne mogu naći dokumenti značajni za građane ili mišljenje o samoj opštini. Nijedan pravilnik, odluka ili regulativni plan nisu objavljeni na zvaničnoj web stranici skupštine. Ni za 2010 – 2011 ne nalazi se izveštaj budžeta, bilo usvojeni bilo izveštaji o opštinskim troškovima.

Tabela br.12: ocena web str. opštine Ranilug *kk.rks-gov.net/ranillug/*

Dokumenta	2010				2011				2012
	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I
Izveštaj rada Predsednika	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Financijski izveštaj opštine	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Izveštaj Direktorata administracije	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Izveštaj Direktorata obrazovanja	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Izveštaj Direktorata za zdravstvo i soc. staranje	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Izveštaj Direktorata inspekcije	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Izveštaj Direktorata za financije, privredu i razvoj	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Urbanizam, katastar i životna sredina	x	x	x	x	x	x	x	x	x

⁶ OSCE. Municipal Profiles – Ranilug. Novembar 2011. Izvor: <http://www.osce.org/kosovo/88760>

⁷ Isto <http://www.osce.org/kosovo/88760>

Javne službe	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Poljoprivreda, šumarstvo i razvoj sela	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Izveštaji i informisanje Kancelarije javnih nabavki	Nema nikakvih publikacija te prirode pa čak i nema predviđenog prostora za objavljivanje takvih izveštaja.								
Izveštaji jedinice za unutrašnju reviziju	x								
Zapisnici Skupštine Opštine	x			x				x	
Opštinski pravilnici (OP)	Ni jedan pravilnik ili opštinska odluka nije objavljena .								
Odluke Skupštine Opštine	x			x				x	
Poslovnik Skupštine Opštine	x								
Zapisnici opštinske komisije za politiku i financije	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Opštinski planovi i strategije	x								

X = nema izveštaja.

√ = izveštaj je objavljen u web str.

B.8. Ispunjavanje obećanja u izbornoj kampanji u 2009 godini

U toku izbrne kampanje u 2009 godini, kandidat za predsednika opštine Gradimir Mikić, u preizbornoj debati u emisiji "Jeta në Kosovë" i u svojim javni nastupima, elektoratu se prezentovao nizom obećanja koje će realizovati ako bude izabran za predsednika opštine. Nakon monitorisnja obećanja proizašlih iz predizborne kampanje, Institut GAP i BIRN, u 2010 su poslali

otvoreno pismo predsedniku opštine i podsetili ga na data obećanja, istovremeno zahtevajući njihovu realizaciju.

Donja tabela meri postignut progres u realizaciji datih obećanja u 2009 godini. U toj tabeli je obuhvaćeno *pet datih obećanja*. Na osnovu istraživanja instituta GAP proizilazi da nakon dve godine upravljanja opštinom Ranilug, ili polovina mandata, dva obećanja su relaizovana, dok za tri ostala nije bilo ni konkretnih inicijativa za njihovu realizaciju.

Tab. br.13: Obećanja data u 2009 od Gradimira Mikića i njihova realizacija u 2010-2011

Obećanja	Realizovanost
Izgradnja puta Ranilug, Glogovc, D. i D Kremjan do kraja mandata (preostalo je samo 1.1 km neizgrađeno)	Nije realizovala opština Ranilug.
Izgradnja kanalizacije u s. Domorovce;	Održano obećanje. Kanalizacija u s. Domorovce je izgrađena 2011. cena 46.785 €
Zaštita životne sredine: otpadne vode u Moravi i otklanjanje otpadaka sa naseljenih mesta.	U glavnom je životna sredina u opštinu Ranilug u redu- čista. Opština je investirala u mreži kanalizacije otpadnih voda u s. Domorovce. Opština je uredila i reku Ranilug, projekat je koštao 9.918 €, kao i novi tender u iznosu od 24.980 €.
Osnivanje opštinske kompanije za	Ovo obećanje nije realizovano.

menadžiranje otpadaka koja će imati kamion za odvoz otpadaka, snabdevanje kontejnerima, formiranje opštinske deponije i tom prilikom smanjiće se cena plaćanja za kontejner.	
Podizanje svesti građana o životnoj sredini i čistoći javnih psredina.	Nije dovoljno učinjeno za podizanje svesti građana u toj oblasti a posebno u stvaranju mehanizama za očuvanje životne sredine. Na "Dan zemlje" 22 aprila 2012 Opština je preduzela akciju za očišćenje sredine u V. Ropotovu, gde su učestvovali svi radnici administracije i prosvete uz asistenciju KFOR-a.

C. Lična karta opštine Klokot 2012

C.1. Uvod

Opština Klokot, opština Klokot sa većinskim srpskim stanovništvom, nalazi se na jugo-istočnom delu Kosova. Opština Klokot ima četiri katastarskih zona sa površinom od 23.39 km², sa približnim brojem od 4800 stanovnika: 72% Srba i 28% Albanaca. Formiranje opštine Klokot je izvršeno na teritoriji opštine Vitina. Transfer nadležnosti iz opštine Vitina u opštini Klokot je izvršeno na osnovu Sporazuma razumevanja između ove opštine i Ministarstva za administriranje lokalne vlasti.

Predsednik opštine Klokot je Saša Mirković koji predstavlja Samostalnu liberalnu stranku (SLS) koja ima 10 odborničkih mesta u SO, uz LDK koja ima 5 odborničkih mesta. Ove dve stranke zajedno upravljaju opštinom Klokot. U skupštini opštini Klokot nije predstavljena nijedna opoziciona stranka.

C.2. Budžetske performancije opštine Klokot

Opština Klokot je u toku 2011, imala budžet u iznosu od 885 hiljada €, glavni deo je od vladinog granta, dok 8 390 € su iz vlastitih prihoda, iz totalnog budžeta 129 000 € je bilo namenjeno kapitalnim investicijama pitale. Opština Klokot može biti jedina u zemlji koja ima vidno manji budžet u odnosu na prethodnu godinu, odnosno u toku 2010 godine totalni iznos budžeta je bio 1.123.833 €.

Opština Klokot u dve prethodne godine 2010-2011 stepenom vlastitih prihoda nije prešla iznos od 9.000 €, a samo u toku 2010 godine ova opština je imala putne troškove u iznosu od 11.782,72 €. Takođe, troškovi reprezentacije za 2010 godinu približna su totalu vlastitih prihoda u toj godini i iznose 6.028 €. Za održavanje vozila i ostale opreme opština Klokot je u toku 2010 godine potrošila 14.754 €, za goriva je 18.270 €, za mobilnu telefoniju 2 335 €.

Totalni stepen godišnjih prihoda ni približno ne pokriva troškove koje ima ova opština za objekat u kome se nalazi pod zakupom. Opština Klokot plaća 3.100 € mesečnog zakupa za objekat koji je pretvoren u zgradi opštine i nije bilo nekog projekta ili inicijative da opština izgradi svoj objekat. To je otežano i onemogućeno i činjenicom da opštinski autoriteti Klokota ne raspolažu sa površinom u vlasništvu pod njihovim menadžiranjem. Sva imovina je privatna ili društvena koja se menadžira od KAP-a.

Opština Klokot ima poteškoća u plaćanju opštinskih dugova. Selo Mogila gde je opština uredila javnu rasvetu, nakon tri meseca prekinuto je funkcionisanje od strane KEK-a, već godinu i po dana jer opštinske vlasti se opravdavaju da nemaju sredstva da plaćaju troškove struje koji se stvaraju od javne rasvete.

Prema Generalnom revizoru Kosova (KGR), opština Klokot u toku 2010 godine nije vodila evidenciju o realizaciji prihoda od Departmana finansija i Departmana koji realizuju prihode. Prema (KGR), Departman finansija nije dobio nijedan mesečni, tromesečni ili godišnji izveštaj o realizovanim prihodima u toku 2010 od dotičnih departmana koji realizuju prihode.

C.3. Opštinska administracija u Klokotu

U administraciju opštine Klokot radi sveukupno 57 zaposlenih, ne uključujući i zaposlene u sektoru zdravstva i obrazovanja. Sa ovim sektorima totalni broj zaposlenih u opštini Klokot je 124 . Najveći broj je zaposlen u Sektoru obrazovanja.

Tab. br.14: Broj zaposlenih o prosveti, zdravstvu i lokalnu administraciju opštine Klokot

Sektor	Br. zaposlenih
Kancelarija predsednika	7
Direktorat administracije	23
Direktorat finansija	6
Direktorat poljoprivrede	1
Direktorat geodezije	3
Direktorat kulture	2
Sektor nabavke	2
Sektor prosvete /predškolski /osnovni i srednjoškolski	55
Sektor zdravstva	15
Direktorat urbanizma	3
Direktorat javnih službi	6
Kancelarija zajednica	1
Ukupno	124

U većem delu radnog vremena, predsednik skupštine opštine Klokot Saša Mirković ne nalazi se u Kancelariji i u toku tog vremena ne obavlja neku opštinsku aktivnost. On se obično vidi u gradskim kafićima. Prema izvorima GAP-a, predsednik opštine Klokot nedeljama ne ide u svoju radnu kancelariju u Opštini.

To se dešava i sa ostalim osobljem opštine. Nema reda, discipline, odgovornosti i polaganja računa za radno mesto i za zvanično radno vreme. Službena vozila (sedam njih) koriste se bez kriterija i obično za dalje razdaljine, van teritorija opština.

Opština Klokot je omogućila svim zaposlenim dva dana boravka u Draču-Albanija, to je bilo početkom septembra 2011. 35 lica je od sveukupnih 57 zaposlenih otišlo na to putovanje.

Odmah potom, predsednik opštine Klokot je zahtevao da se osoblje (u obliku ekskurzije) šalje i u Beograd. Ovo je realizovano, ali su otišle samo žene zaposlene u opštini. Poseta je trajala od petka do nedelje u prvoj sedmici oktobra 2011 godine.

Predsednik opštine je razrešio svog zamenika, Zorana Bogdanovića. Bivši prvi potpredsednik ove opštine g-din Bogdanović je istakao za medije da ga je predsednik razrešio samo zato što je njegov sin na zadnjim nacionalnim izborima bio na spisku Ujedinjene srpske liste, a ne na listi SLS-a, koja je na vlasti.

Kritike prema predsedniku opštine je imao i bivši direktor opštinskog direktorata za poljoprivredu Hasan Rashiti, kojeg je sa te dužnosti razrešio predsednik opštine .Rashiti je rekao da se njegovo udaljavanje sa posla odnosi na njegovo suprotstavljanje predsedniku za prijem određenih lica u Direktoratu poljoprivrede, bez konkursa.

Prema izveštaju KGR-a koji se referiše 2010 za opštinu Klokot bilo je ne regularnosti u procesu regrutovanja radnika. Prema revizoru, lični dosjei osoblja nisu strukturisani niti ažurna kako se zakonom zahteva. „U svim testiranim dosjeima regrutovanja primetili smo da nedostaju izveštaji rezultata ocene kandidata koji su konkurisali za te položaje. Isto tako, u ličnim dosjeima nedostaju ocene osoblja na kraju godine“, ističe se u izveštaju. Dalje se ističe da je opština zaposlila lica koja nisu ispunila potrebne kvalifikacije tražene konkursom.⁸

Prema revizoru sedam je slučajeva da izabrani kandidati nisu ispunili tražene kriterije. Isto tako, i iznos plate u ugovoru ne slaže se sa platom iz platnog sistema.

“U jednom uzorku smo našli da se ne slaže iznos plate iz ugovora sa platom u platnom sistemu. Tretiranje regrutovanja i dosjea osoblja u opštini nije ispunilo zahteve”.

⁸ Izveštaj Generalnog revizora za 2010 – Objavljen jula 2011 za opštinu Klokot.

C.4. Kapitalne investicije

Kapitalne investicije u opštini Klokot su male i to u prvom rdu zbog malog opštinskog budžeta. Budžet za kapitalne investicije za jednu godinu u opštini Klokot nije premašio iznos od 450.000 €. U ovoj godini (2012) ovaj iznos je za oko 22.000 € veći.

Najveći deo investicija u zonama Klokota je došao od vlade Kosova i isto tako više dimenzionalnih investicija je bilo i od strane međunarodnih donatora.

Tab. br.15: Kapitalne investicije u 2010-2011 od opštine Klokot

Glavni realizovani projekti u toku 2010 -2011	Vrednost u €
Uređivanje dvorišta škole "Marko Rajković" u Vrbovcu	9.950
Uređivanje dvorišta škole "Sveti Sava"	9.947
Uređivanje dvorišta škole „Gjon Sereqi” u Mogile	9.930
Asfaltiranje puteva u Klokotu (dve faze)	100.094
Čišćenje i uređivanje korita reke "Morava e Vjetër" i dva mosta u Klokotu	41.154
Uređivanje sportskog terena u s. Mogile	9.928
Izgradnja trotuara u Klokotu	49.599
Kanalizacija otpadnih voda i fekalija - Grnčar	95.200
Uređivanje mreže kanalizacije urbanog dela Klokota	186.619
Asfaltiranje puta Mogile -Vrbovac	717.610

Za uređivanje sportskog terena u selu Mogile, opština Klokot je dva puta objavila tender za obavljanje istih radova. Na taj način prvo objavljeni tender je dat kompaniji "€ Trans" iz Kačanika dana 08.03.2011 u iznosu od 9.928 €. Dok je drugi ugovor Opštine Klokot za uređivanje sportskog terena sklopila sa kompanijom "Strassen" iz Uroševca dana 15.05.2012 vrednost ugovora je 12.797,15 €.

U vreme kada je Opština Klokot bila sastavni administrativni deo opštine Vitina, opština Vitina je dozvolila "Banja e Klokotit" da počne sa izgradnjom ogromnog objekta na zemljištu koje se menadžira od KAP-a. KAP je uložio žalbu tada i zahtev MALV za anuliranje odluke opštine Vitina, što je MALV i učinilo i radovi su odmah prekinuti.

Nakon formiranja opštine Klokot, jedna od prvih njenih odluka je bila odobravanje odgovornima iz "Banja e Kllkotit" da nastave gradnju u zemljištu koje se menadžira od KAP-a. Ponovo MALV je donelo odluku da se radovi prekinu, ali to se u praksi nije poštovalo ni od opštine Klokot ni od odgovornih iz "Banja e Kllkotit".

C.5. Aktivnosti javnih nabavki u 2010-2011

Jedinica za javne nabavke u opštini Klokot po organogramu administracije opštine funkcioniše po horizontalnoj liniji slično sa direktoratom. Kancelarija javnih nabavki ima dva zaposlena lica.

Za dve godine (2010-2011) Opština Klokot je procedurama javnih nabavki sklopila 45 ugovora u opštem iznosu od oko 1.5 miliona €.

Tab. br.16: ugovori o javnim nabavkama u opštini Klokot
2010-2011

God.	Br. ugovora	Vrednost ugovora €
2010	27	1.215.353.49
2011	18	210.165.74
Total	45	1.425.192.3

Izvor: RKJN, Izveštaj za 2010 i 2011

Opština Klokotit je 25.05.2011 sklopila ugovor sa kompanijom TP "Sporti" za nabavku lopti za fudbal i ostalu sportsku opremu i iznosu od 9.980 €.

Opština Klokot je dana 27.06.2010 kupila mob. telefone za opštinsko rukovodeće osoblje u iznosu od 3.450 €. Telefoni su kupljeni od firme "Teleshop Ylli" iz Podujeva. Telefoni su nabavljeni za rukovodiće osoblje opštine (ekzekutiv), koji broji 11 lica: direktori, predsednik, potpredsednik i rukovodioci jedinica.

Također se sa gornje tabele o kapitalnim investicijama vidi da najveći deo njih na dostiže iznos od 10.000.00 €, to iz razloga da se do 10.000.00€ ne zahteva objavljivanje tendera, nego samo tri validne ponude operatera i onda ostaje da opština izabere najpovoljniju ponudu. Ova linija, prema odredbama nabavki, se može primeniti za robe i usluge ali ne i kod kapitalnih investicija.

Izveštaj KGR koji se odnosi na 2010. god. donosi konstataciju da se pravila javnih nabavki u opštinu Klokot u mnogo slučajeva nisu poštovana, što prema revizoru ostavlja otvorenu mogućnost za zloupotrebu javnog novca.

Revizor je naišao na neregularnosti i u ovoj opštini i u toku procesa revizije 26 aktivnosti nabavki u iznosu od 1.157.000.00 €. Prema revizoru, opština Klokot, u toku 2010. god. je pripremila plan nabavki, ali nije dostavila Agenciji za javne nabavke.

Takođe u ovoj opštini je primećeno da je dodeljen ugovor ekonomskom operatoru iako nije bilo tri odgovorna ponuđača. "Za ugovore program softvera za računovodstvo" i „snabdevanje naftom“ je primećeno da je ugovor dodeljen jednoj kompaniji u izostanku tri odgovorna ponuđača, ne poštujući kriterijume tendera.

Generalni revizor Kosova je evidentirao neregularnosti i kod sertifikovanja isplata. U izveštaju revizora je konstatovano da su osam isplata bile ne regularno sertifikovane. „Nedostaje odobranje od zvaničnika prijema i fakture su prezentovane na uopšten način bez specifikacije sadržaja fakture. Propusti u sprovođenju pravila nabavki su mogli izložiti opštinu pred opasnošću da javni fondovi budu potrošeni na ne efikasan način. Sertifikovanje ne kompelitiranih predmeta i mimoilaženje procedura od strane nadležnog za sertifikovanje povećava opasnost da se dešavaju i protiv zakonite isplate“.

C.6. Obrazovanje i zdravstvo

Slično kao i u slučaju Gračanice i Raniluga, i u opštini Klokot prosvetni i zdravstveni sistem kontrolišu se i menadžiraju od paralelnih struktura koje su pod direktnim uticajem vlade Srbije. U Klokotu postoje dve ambulante, jedna je već sada počela da obavlja funkciju OCPM. Postoji samo jedan specijalista i četiri medicinske sestre, dok celokupno medicinsko osoblje je 15 lica.

Obrazovni sistem u opštini Klokot čine tri osnovne škole, jedna od njih je tnički mešovita "Gjon Sereqi" u Mogile. U ove tri škole nastavu pšohađaju oko 1.400 učenika sa oko 55 nastavnika.

C.7. Transparentnost

U opštini Klokot nema zvaničnika za informisanje. U organogramu ove institucije figuriše Kancelarija za informisanje, ali u izveštaju rada za 2011 nigde se ne navodi ta kancelarija i njene aktivnosti.

Na zvaničnoj web stranici opštine, se nalaze dokumenta i osnovni podaci u vezi sa opštinom i opštim tokovima, posebno aktivnosti i agenda Kancelarije predsednika opštine.

U Klokotu postoji jedna lokalna Radio stanica zvana „Klokot“ koja globalno pokušava da prenosi opštinske tokove. Ovaj radio još uvek nema programa i na albanskom jeziku, tako da se celokupni program prenosi samo na srpskom jeziku.

Tab. br.17: ocena sadržaja web str. Opštine Klokot <http://kk.rks-gov.net/klokoti/>

Dokumenta	2010				2011				2012
	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I
Izveštaj rada Predsednika	x	x	x	x	x	√	x	x	x
Financijski izveštaj opštine	x	x	x	√	x	x	√	√	√
Izveštaj Direktorata administracije	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Izveštaj Direktorata obrazovanja	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Izveštaj Direktorata za zdravstvo i soc. staranje	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Izveštaj Direktorata inspekcije	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Izveštaj Direktorata za finansije, privredu i razvoj	x	x	x	x	x	x	√	x	x
Urbanizam, katastar i životna sredina	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Javne službe	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Poljoprivreda, šumarstvo i razvoj sela	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Izveštaji i informisanje Kancelarije javnih nabavki	Nne postoji nikakva publikacija takve prirode.								
Izveštaji jedinice za unutrašnju reviziju	X								
Zapisnici Skupštine Opštine	√			√			√		
Opštinski pravilnici (OP)	Svi pravilnici su objavljeni.								
Odluke Skupštine Opštine	√			√			√		
Poslovnik Skupštine Opštine	√								
Zapisnici opštinske komisije za politiku i finansije	√	√	√	√	√	√	√	√	√
Opštinski planovi i strategije	x								

X = nema izveštaja.

√= objavljeni izveštaj na web str.

C.8. Tokovi realizacije predizbornih obećanja u 2009. god.

Kandidat za predsednika opštine, aktuelno predsednik, Saša Mirković, je svom elektoratu dao 7 obećanja.

Donja tabela, meri progres realizovanja datih obećanja u toku 2009. U ovoj tabeli je obuhvaćeno 7 datih obećanja.

Na osnovu istraživanja GAP-a mproizilazi da nakon dve god. vlasti u opštini Klokot, ili polovina mandata, 3 obećanja su realizovana, za 3 nije bilo nikakvih konkretnih inicijativa za realizaciji jedno je imalo progresivni tok, ali ne može oceniti kao završeno.

Tab. br.15: obećanja u 2009 od Saše Mirkovića i njihova realizacija u 2010-2011

Obećanja	Realizovanost
Uređivanje infrastrukture u gradu i selima.	Bilo je ohrabrujućih investicija u ovoj oblasti, ali veliki projekti koji su realizovani su podržani i od dotičnih ministarstva Vlade Republike Kosova. Tako da naj dužiji i naj skupljiji put koji je izrađen i koji povezuje sela Mogile-Verbovac sa cenom od oko 700.000.00 €, novac je dala Vlada Republike Kosova. Također i uređivanje većina ulica u Klokotu, uz uređivanje i proširanje mreže javne rasvete. Trotuari za pešake su uređeni u 16 različita mesta. Uređeno je i pročišćeno korito reke kod mesta zvanog r "Morava e vjetër" kao i izgradnja 2 mosta na ovu reku.
Izgradnja sistema kanalizacije i mreže vodovoda	U mreži vodovoda ništa nije uloženo. Dok u sistemu kanalizacije su realizovana dva projekta, jedan u Gerčaru i drugi u Klokotu.
Asfaltiranje lokalnih putev i održavanje životne sredine	Asfaltiranje puteva je imalo povoljan tok, ali i životna sredina može se oceniti dobrom ocenom. Investicije u ovoj oblasti su uglavnom učinjene u školska i oko njih. Investicija je bilo u dvorište škola "Sveti Sava", "Marko Janković", "Gjon Sereqi", itd.
Eliminisanje divljih deponija	Otpatke iz Klokota odvozi regionalna kompanija sa sedištem u

	Gnjilane, sa kojom opština Klokot ima ugovor. Regionalna kompanija rajonale nije se pokazala efikasna u prikupljanju i odvoženju otpadaka, tako da opštinari Klokota nisu zadovoljni uslugama iste.
Bezbedno i poovljno stanovanje za sve stanovnika: srbe, albance i rome.	Progresom može se smatrati i formiranje policijske stanice u Klokotu. Opština nija formirala Opštinski savet za bezbednost koji bi raspravljao o problemima iz oblasti bezbednosti i o pronalaženju načina ojačanja sigurnosti stanovnika. Nije zabeležen nijedan međuetnički incident ili visok stepen ordinarnog kriminaliteta u ovom lokalitetu.
Ublaživanje problema snabdevanja el. energijom kao i podizanje svesti građana za plaćanje iste.	Ništa nije učinjeno. Klokoti nastavlja da se suočava sa dugim i oštrim rekijama el. energije.
Smanjivanje nezaposlenosti (zapošljavanje po jednog člana svake porodice, bilo u opštini ili u ostalim preduzećima).	Gro zaposlenih u Banji Klokota i "Nëna Naile" autobusima putuju iz Prištine, Vučitrna, Uroševca i Kačanika. Izuzetno mali broj zaposlenih u ove dve poznate kompanije su iz. Opština nije preduzele nikakav korak ili inicijativu koja bi uređivala pitanje. Pripadnici srpske zajednice uglavnom se zapošljavaju u sevnoj Mitrovici, albanci u Gnjilane, Prištinu ili Vitinu. Najveći br. zaposlenih u Klokotu su sistemu prosvete i zdravstva, i to uglavnom pripadnici srpske zajednice, koji dobijaju plate i iz budžeta Kosova i od Vlade Srbije, putem paralelnih struktura.

D. Lična karta opštine Parteš 2012

D.1. Uvod

Opština Parteš ima tri kadastarske zone, sa srpskom većinom, taj teritoriji ranije je bio u sklopu opštine Gnjilane. Opština Parteš nalazi se u istočnom delu Kosova s apovršinom od 28.66 km² i sa oko 5.100 stanovnika.

Predsednik opštine je Nenad Svetković koji je u zadnjim lokalnim izborima predstavljao politički subjekat "Zavičaj" i dobio je 6 odborničkih mesta u Skupštini opštine, slede Srpska ujedinjena lista sa tri odbornika, Srpska građanska inicijativa sa tri odbornika, dva odbornička mesta ima Stranka Srba Kosova i Metohije i jedan odbornik je iz Srpske demokratske stranke. Opština Parteš ima ukupno 15 odbornika.

Opština Parteš je formirana nakon decentralizacije zemlje, čiji su okviri bili predviđeni Ahtisaarijevim Paketom. Opština Parteš je osnovana 19. 08. 2010. god. nakon održanih lokalnih izbora od 18.06.2010. god.

D.2. Buddžetska performancija opštine Parteš

Opština Parteš i ako osnovana u prvoj polovini 2010. god. u toku te god. nije formirala mehanizme za ubiranje opštinskih prihoda, tako da nije bilo prihoda u 2010. god. Stepenn realizovanja prihoda u narednoj godini je bila simbolična, odnosno je realizovani prihod u iznosu od 13.832 €. Ovaj iznos mnogostruko manji od iznosa kojeg je opština potrošila za telefone u toku 2011. god.

U opštini Parteš je za 2012. god planirano je prihoda oko 20.000 €. Ovo planiranje za povećanje prihoda u planu budžeta rečeno je da će se povećati početkom izdavanja građevinskih dozvola i urbanističkih saglasnosti, ali do polovine ove 2012. god opština Parteš n nije počela sa izdavanjem građevinskih dozvola kao ni sa izradom urbanističkog plana, na osnovu kojeg bi počela sa izdavanjem građ. dozvola i saglasnosti, od kojih su planirani prihodi.

Opština Parteš u toku 2011 imala je ukupni budžet od 905.454 €. Od kojih za plate je bilo namenjeno 578.531 €, za robe i usluge 83.430 €, za komunalije 10.000 €, subvencije i transfer 5.100 € i za kapitalne investicije 228.306 €.

Opština Parteš u toku 2011 za sl. putovanja je potrošila 6.381 €, za telefon 14.721 €, za gorivo 20.091 €, dok za reprezentaciju troškovi iznose (zvanični ručkovi) 4.554 €.

Opština Parteš također je ušla u dugove u iznosu od 232.758 €, glavnica toga je za robe i usluge i prema finansijskim izveštajima optina dug je sled nedostatka finansijskih sredstava i aktuelno se ne zna kao će opština izmiriti taj dug.

Prema KGR, opština Parteš ne vodi registre za većinu ugovorene robe i usluga od ove institucije, što prema revizoru pruža mogućnost za zloupotrebe javnog novca i nemogućnost revizora da da izvadi tačne podatke o troškovima.

Opština Parteš za 4 škole i za CPM koliko ih ima u svoju teritoriju u 2011 kupila drva za ogrev u iznosu od 9.800 €. Sklopljeni ugovor sa firmom "Dardania" dana 08.12.2011.

Opština Parteš je obavila procedure za nabavku za potrebe opštine, novac je od Vlade Republike Kosova. Kupleno je 4 vozila tipa "Hyundaz" u ukupnom iznosu od 97.930.00 €. Što ispada da je jedno vozilo koštalo 24.450 €. Slično vozilo je kupila i opština Priština na kraju 2011.god za oko 11.000 €. Kupoprodajni ugovor je potpisala opština Parteš dana 02.12.2010. po finansijskom izveštaju opštine, najveći deo novca za kupovinu vozila još uvek figuriše kao opšzionski dug.

D.3. Kapitalne investicije

Kapitalne investicije opštine Parteš su male i to iz razloga da je imala veoma malo sredstava u toj liniji, koje ne premaše iznos od 250.000 € godišnje.

Najveći deo investicija u zonama opštine Parteš dolazi od Vlade Republike Kosova i od međunarodnih donatora.

Tab. br.17: Kapitalne investicije 2010-2011 u opštini Parteš

Glavni projekti realizovani u toku 2010-2011	Iznos (€)
Izgradnja dodatnog sprata bolničkog centra u s. Pasjan	227.894
Izgradnja egionalnog kulturnog centra u s. Pasjan	899.877
Javna rasveta - Parteš, Pasjan i Donja Budriga	47.250
Horizontalna i vertikalna signalizacija puta - Parteš, Pasjan i Donja Budriga	14.700
Vodovodna mreža - I faza u Donja Budriga	x
Izgradnja puta u segmentu Donja Budriga - Parteš	x
Izgradnja trga u Partešu	x

Kapitalne investicije se uglavnom obavljaju bez jasnih pravila nabavki i ostaje nejasan način izbora kompanija izvršioca radova. Ako se pogledaju tabele regulativne Komisije za javne nabavke (RKJN) onda se primećuje da u toku ovih godina u ovoj komisiji od opštine Parteš je otišlo samo sedam ugovora o sklapanju ugovora putem javnih nabavki, više struko manji broj od broja projekata sprovedenih u tom lokalitetu.

Takođe, ocena tih sedam dostavljenih informacija od opštine Parteš u RKJN, rezultira da 70% njih se odnosi na robe i usluge, a ne i na kapitalne investicije.

Neke od proklamiranih kapitalnih investicija od Vlade Republike Kosova za opštinu Parteš je rezultiralo da budu projekti koji nisu dobro menadžirani. Na taj način je preko 350.000 € koštalo uređenje korita reke kamenjem na liniji Parteš-D. Budriga, u dužini od oko 320 metra i širinom od 1.2 metra, kao i uređenje staza uz reku širine 2.4 metra. Opština Parteš je sama obavila procedure javnih nabavki, a novac je dat od vlade Kosova. Tender za uređivanje korita ove reke je dobila firma „Graniti“ Skenderaj. Na osnovu obezbeđenih informacija u toku istraživanja u ovoj opštini, izbor ove kompanije je došao nakon političkih pritisaka u opštini Parteš, koji su zahtevali da ta kompanija iz Skenderaja bude izabrana za izvršioca radova uređivanja korite reke.

Generalni revizor u svom zadnjem izveštaju revizije opštine Parteš (juli 2011) je konstatovao da novac za uređivanje korita reke Parteš - D. Budriga u iznosu od 350.000 €, je kompletno izvršena kao transakcija sklapanja ugovora. Revizor tom prilikom koristi pojam „sumnjivi ugovor“.

Zvaničnici opštine Parteš kažu da su vršili procenu upotrebljenog materijala, kao duinu i širinu uređene reke i ta procena je rezultirala da je celokupni rad mogao biti obavljen sa oko 70 hiljada evra €.

Rad na uređivanju korita ove reke je izvršen bez tehničkog projekta za tok rada i materijal koji se treba koristiti. Sve je to ostavljeno da reši sam izvršioc radova.

Slučaj uređivanja reke Parteš - D. Burdiga istražuje se i od policije Kosova i Kosovske agencije protiv korupcije. Policija je intervjuisala neke od opštinskih zvaničnika u vezi tog projekta i vršila je i snimanja na terenu.

D.4. Aktivnosti javnih nabavki 2010-2011

Jedinica za javne nabavke u opštini Parteš, prema organogramu opštinske administracije funkcioniše kao organ u horizontalnoj liniji sličan kao direktorati. Kancelarija za javne nabavke aktuelno ima samo jednog zvaničnika.

Za dve godine (2010-2011) Opština Parteš je putem procedura javnih nabavki sklopila 24 ugovora u celokupnom iznosu od oko 1.7 miliona €.

Tab. br.18: Ugovori nabavki u opštini Parteš u 2010-2011

Godina	br. ugovora	Vrednost ugovora (€)
2010	11	542.115.54
2011	13	1.203.038.02
Totali	24	1.745.153.56

Izvor: RKJN, Izveštaj za 2010 i 2011

U toku 2010 zvaničnik za javne nabavke Enlirat Kallaba je radio kao šef nabavki u tri opštine (Parteš, Ranilug i Klokot). Kallaba sada ne radi u nijednoj od ovih opština, ali za sobom je ostavio velike dugove i opštinske troškove, kao i sumnje za zloupotrebu službene funkcije. Samo u opštini Parteš Enlirat Kallaba je ostavio dug za mobilnu telefoniju preko 2.100 €, sredstva koja aktuelno opština Parteš odbija da isplati PTK-u.

Prema izveštaju Generalnog revizora za 2011 godinu, u aktivnosti javnih nabavki za pružanje socijalne pomoći u hrani i higijenskih sredstava za svoje građane, opština Parteš je imala velike propuste i neregularnosti. Prema revizoru, opština Parteš nije imala dogovor ili odluku o pružanju socijalne pomoći, tu su izostali kriterijumi ko će dobiti tu opštinsku pomoć. Ispalo je da je 59 porodica dobilo socijalnu pomoć u iznosu od 8.968 €. Revizor nije našao da je opština imala spisak imena korisnika niti dokaza o raspodeli te socijalne pomoći .

D.5. Administracija opštine Parteš

Opšti broj zaposlenih opštine Parteš iznosi 86, od kojih 46 zaposlenih u opštini, 32 u obrazovanju i 8 u zdravstvu. Opština ima 6 direktorata i 3 kancelarije ili sektora.

Političko osoblje i civilni zvaničnici rade prema svojoj volji i raspoloženju. Nema reda, discipline, odgovornosti i polaganja računa niti za radno vreme niti za radno mesto. Službena vozila (šest njih) koriste se bez kriterija i obično u velikim razdaljinama, van teritorije opštine.

Ima slučajeva gde figuriše da su opštinski zvaničnici – zaposleni u opštini, ali obavljaju privatnu delatnost u toku radnog vremena van opštine.

Opština Parteš je zaposlila Nebojšu Kenića, na položaju nadzornika radova na terenu. Nebojša Kenić je bio potpredsednik opštine Ranilug i udaljen je sa funkcije odlukom predsednika opštine Ranilug pod sumnjom da je zloupotrebio službenu funkciju.

D.6. Obrazovanje i zdravstvo

Na teritoriji opštine Parteš su osnovna i srednja škola, aktuelno u ove dve škole nastavu pohađaju oko 1000 učenika. Takođe u ovoj opštini ranije je bila samo jedna ambulanta-zdravstveni punkt, a sada opština Parteš je pretvorila to u OCPM, gde radi 8 lica, dok je u obrazovnom sistemu angažovano 32 nastavnika.

Opština Parteš u saradnji sa vladom Republike Kosova u 2011 je započela izgradnju gradske bolnice i na inaugurisanju radova predsednik Opštine je odluku o izgradnji ove bolnice obrazložio nedostatkom srpskih lekara u Regionalnoj bolnici u Gnjilanu.

D.7. Transparentnost

Nadležni opštine Parteš nikada nisu videli za prioritet pitanje opštinske transparentnosti. U organogramu ove institucije nigde se ne vidi da je osnovana Kancelarija za informisanje ili da je neko lice ili sektor odgovorno za obavljanje te funkcije. Osim toga, informacije koje se obavljaju na zvaničnoj web stranici opštine uglavnom se odnose na dnevne aktivnosti kancelarije predsednika i dnevnu agendu predsednika. Nigde se ne mogu naći dokumenti značajni za građane. Nijedan pravilnik, odluka, regulativni plan i slično se ne mogu naći na zvaničnoj web stranici opštine. Za godinu 2010-2011 ne mogu se naći izveštaji budžeta o opštinskim troškovima.

Tab. br.19: Ocena sadržaja web str. opštine Parteš <http://kk.rks-gov.net/partesh/>

Dokumenta	2010				2011				2012
	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I
Izveštaj rada Predsednika	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Financijski izveštaj opštine	x	x	x	x	x	x	x	√	√
Izveštaj Direktorata administracije	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Izveštaj Direktorata obrazovanja	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Izveštaj Direktorata za zdravstvo i soc. staranje	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Izveštaj Direktorata inspekcije	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Izveštaj Direktorata za finansije, privredu i razvoj	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Urbanizam, katastar i životna sredina	x	x	x	x	x	x	x	x	x

Javne službe	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Poljoprivreda, šumarstvo i razvoj sela	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Izveštaji i informisanje Kancelarije javnih nabavki	Nema nikakve publikacije takve prirode.								
Izveštaji jedinice za unutrašnju reviziju	x								
Zapisnici Skupštine Opštine	x			x			x		
Opštinski pravilnici (OP)	Postoji u web str. Pravilnik o opštinskim taksama, tarifama i kaznama.								
Odluke Skupštine Opštine	x			x			x		
Poslovnik Skupštine Opštine	x								
Zapisnici opštinske komisije za politiku i financije	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Opštinski planovi i strategije	x								

X = nema izveštaja.

√= objavljeni izveštaj na web str.

Izvori:

A. Gračanica

1. Agim Krasniqi – potpredsednik SO Gračanica
2. Isak Vorgalčić – Direktor i radio “Kim” u Gračanici
3. Finansijski izveštaj 2010 opštine Gračanica - <http://www.opstina-gracanica.com/2010-10-31-15-42-03/category/1-statut-budzet-izvestaji.html>
4. Finansijski izveštaj 2011 opštine Gračanica - <http://www.opstinagracanica.com/2010-10-31-15-42-03/category/1-statut-budzet-izvestaji.html>
5. Budžet opštine Gračanica 2010 -2011-2012 - <http://www.opstina-gracanica.com/2010-10-31-15-42-03/category/1-statut-budzet-izvestaji.html>
6. Opštinski pravilnici Gračanice -
7. Službena web str. opštine Gračanica - <http://www.opstina-gracanica.com/>
8. Finansijski izveštaj za 2010 i za 2011 Ministarstva financija Kosova - <http://mf.rks-gov.net/sq-al/ministriaefinancave/Budzetirepublikesekosoves/Budzetqendrore.aspx>
9. Godišnji izveštaj 2010 – 2011 Ministarstva administrovanja lokalnih vlasti - <http://www.mapl-ks.org/raporti> opština
10. Izveštaj OEBS-a za opštinu Gračanica - <http://www.osce.org/kosovo/88762>
11. Tabela informisanje o sklopljenim ugovorima preko javnih nabavki od opštine Gračanica - http://krpp.rks-gov.net/Default.aspx?PID=Notices&LID=1&PCID=-1&CtlID=SearchNotices&stat=2&PPRCMenu_OpenNode=114
12. Godišnji izveštaji 2010 -2011 Regulativne komisije za javne nabavke - http://krpp.rks-gov.net/Default.aspx?PID=Home&LID=1&PPRCMenu_OpenNode=64
13. Organ razmatranja javnih nabavki - oshp.rks-gov.net/

B. Ranilug

14. Finansijski izveštaj 2010 opštine Ranilug - <http://kk.rks-gov.net/Ranilug/Reguloret-dhe-Pasqyrat-Komunale.aspx>
15. Planovi opštine Ranilug - <http://kk.rks-gov.net/Ranilug/Reguloret-dhe-Pasqyrat-Komunale.aspx>
16. Istraživanje mišljenja građana Raniluga 2010 - http://emi-kosovort.org/repository/docs/Ranilug_2010_ENG.pdf
17. Finansijski izveštaj za 2010 i 2011 Ministarstva financija Kosova - <http://mf.rks-gov.net/sq-al/ministriaefinancave/Budzetirepublikesekosoves/Budzetqendrore.aspx>

18. Zvanična web str. opštine Ranilug - <http://kk.rks-gov.net/Ranilug/Home.aspx>
19. Godišnji izveštaj 2010 – 2011 Ministarstva administrovanja lokalnih vlasti - <http://www.mapl-ks.org/raporti> opštine
20. Tabela informisanje o sklopljenim ugovorima preko javnih nabavki od opštine Ranilug - http://krpp.rks-gov.net/Default.aspx?PID=Notices&LID=1&PCID=-1&CtlID=SearchNotices&stat=2&PPRCMenu_OpenNode=114
21. godišnji izveštaji 2010 -2011 Regulativne komisije za javne nabavke - http://krpp.rks-gov.net/Default.aspx?PID=Home&LID=1&PPRCMenu_OpenNode=64
22. Izveštaj OEBS-a za opštinu Ranilug - <http://www.osce.org/sq/kosovo/75451>
23. Odluka ICO-a o opštinu Ranilug - <http://www.ico-kos.org/?id=52>

C. Klokot

24. Besim Arifi – Odbornik SO Klokot iz redova LDK
25. Mustaf Emiri – Menadžer kancelarije financija opštine Klokot
26. Skender Hoda – odgovorni za administraciju opštine Klokot
27. Nebojša Vasić – odgovorni za lokalni radio “Klokoti”
28. Financijski izveštaj 2010 opštine Klokot - <http://kk.rks-gov.net/Klokoti/?lang=sr-Latn-CS>
29. Financijski izveštaj 2011 opštine Klokot - <http://kk.rks-gov.net/Klokoti/?lang=sr-Latn-CS>
30. Tabele budžeta opštine Klokot - <http://kk.rks-gov.net/Klokoti/?lang=sr-Latn-CS>
31. Istraživanje mišljenja građana opštine Klokot - http://emi-kosovort.org/repository/docs/Klokot_2010_ENG.pdf
32. Financijski izveštaj za 2010 i 2011 Ministarstva financija Kosova - <http://mf.rks-gov.net/sq-al/ministriaefinancave/Budzetirepublikesekosoves/Budzetqendrore.aspx>
33. Zvanična web str. opštine Klokot - k.rks-gov.net/Klokoti
34. Godišnji izveštaj 2010 – 2011 Ministarstva administrovanja lokalnih vlasti - <http://www.mapl-ks.org/raporti> opštine
35. Tabela informisanje o sklopljenim ugovorima preko javnih nabavki od opštine Klokot - http://krpp.rks-gov.net/Default.aspx?PID=Notices&LID=1&PCID=-1&CtlID=SearchNotices&stat=2&PPRCMenu_OpenNode=114
36. Godišnji izveštaji 2010 -2011 Regulativne komisije za javne nabavke http://krpp.rks-gov.net/Default.aspx?PID=Home&LID=1&PPRCMenu_OpenNode=64

37. Izveštaj OEBS-a za opštinu Klokot -
[www.http://www.osce.org/kosovo/88759](http://www.osce.org/kosovo/88759)

D. Parteš

38. Remzi Sahiti – nadležni za geodeziju i katastar opštine Parteš
39. Serđan Jordanović – Direktor za budžet i financije opštine Parteš
40. Prikaz finansijskih pregleda . Dokumentat opštine Parteša je dostavljen u Institutu GAP
41. Opšti budžet opštine Parteša za 2012 - Dokumentat je opština Parteš dostavila Institutu GAP
42. Istraživanje mišljenja javnosti opštine Parteš - http://emi-kosovort.org/repository/docs/Parteš_2010_ENG.pdf
43. Finansijski izveštaj za 2010 i 2011 Ministarstva financija Kosova -
<http://mf.rks-gov.net/sq-al/ministriaefinancave/Budžetirepublikessekosoves/Budžetqendrore.aspx>
44. God. izveštaj 2010 - 2011 Ministarstva administrovanja lokalnih vlasti -
<http://www.mapl-ks.org/raporti> opština
45. Zvanična web str. opštine Parteš - kk.rks-gov.net/Parteš/?lang=sr-Latn-CS
46. Tabelaarne informacije o sklapanju ugovora preko javnih nabavki od opštine Parteš - http://krpp.rks-gov.net/Default.aspx?PID=Notices&LID=1&PCID=-1&CtlID=SearchNotices&stat=2&PPRCMenu_OpenNode=114
47. God. izveštaj 2010-2011 Regulativne komisije javnih nabavki http://krpp.rks-gov.net/Default.aspx?PID=Home&LID=1&PPRCMenu_OpenNode=64
48. Izveštaj OEBS-a za opštinu Parteš http://www.ecmi-map.com/map/index.php?option=com_content&viww=category&layout=blog&id=78&Itemid=106&lang=sq